

2016

SANSKRIT

(Major)

Paper : 5.5

Full Marks : 60

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer, in brief, the following questions : $1 \times 7 = 7$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ সংক্ষেপে লিখাঁ :

(a) To which शाखा of the कृष्णयजुर्वेद, the Kathopaniṣad belongs?

‘কঠোপনিষদ’ কৃষ্ণযজুৰ্বেদৰ কোনটো শাখাৰ লগত জড়িত ?

(b) How many Chapters (अध्याय) are there in the Kathopaniṣad ?

‘কঠোপনিষদ’ত কিমানটা অধ্যায় আছে ?

(c) “पीतोदका जग्धतृणा दुग्धदोहा निरिन्द्रियाः।”

Write the derivative meaning of the word ‘पीतोदकाः’.

‘पीतोदकाः’ शब्दটোৰ ব্যুৎপত্তিগত অর্থ লিখাঁ।

(d) How many काण्डs are there in the Nirukta?

‘निरुक्त’त किमानटा काण्ड आहे?

(e) What is the meaning of the statement—“वायुवतिः”?

“वायुवतिः”—এই উক্তিটোৰ অর্থ কি?

(f) “एतेरिति स्थौलाष्टीविः।”

Who is स्थौलाष्टीविः referred to here?

ইয়াত উল্লেখ কৰা স্থৌলাষ্টীবিঃ কোন?

(g) Give an example of the use of अवग्रह in the पदपाठ.

পদপাঠত প্ৰয়োগ হোৱা ‘অবগ্রহ’ৰ এটা উদাহৰণ দিয়াঁ।

2. Answer the following questions : 2×4=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়াঁ :

(a) Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰণ কৰাঁ :

उशान्ह वै _____ सर्वविदसं _____ ।

तस्य ह _____ नाम _____ आस ॥

(b) Give the derivation of the word ‘रुद्र’ as found in the Nirukta.

‘निरुक्त’ত পোৱা ধৰণে ‘ৰুদ্ৰ’ শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তি প্ৰদান কৰাঁ।

(c) Illustrate briefly ‘देवताद्वन्द्वे च’.

‘देवताद्वन्द्वे च’ সূত্ৰটো সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কৰাঁ।

(d) Explain, in brief, the अनुदात्तस्वर and its accent-marking system.

অনুদাত্তস্বৰ আৰু ইয়াৰ স্বৰাঙ্কন পদ্ধতি সংক্ষেপে ব্যাখ্যা কৰাঁ।

3. Explain any two of the following : 5×2=10

তলৰ যি কোনো দুটা ব্যাখ্যা কৰাঁ :

(a) स्वर्गे लोके न भयं किंचनास्ति

न तत्र त्वं न जरया विभेति ।

उभे तीर्त्वाऽशनायापिपासे

शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके ॥

(b) अविद्यायामन्तरे वर्तमानाः

स्वयं धीराः पण्डितम्मन्यमानाः ।

दन्द्रम्यमाणाः परियन्ति मूढा

अन्धेनैव नीयमाना यथान्धाः ॥

(4)

(c) नाविरतो दुश्चरितान्नाहान्तो नासमाहितः।
नाहान्तमानसो वापि प्रज्ञानेनैनमाप्नुयात् ॥

4. (a) Write a note on the conversation between
नचिकेताः and यम as you find in your text. 10
তোমাৰ পাঠ্যাংশ অনুসৰি নচিকেতা আৰু যমৰ
কথোপকথনৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

Or / অথবা

- (b) Write a short note on the principal
Upaniṣads.
মুখ্য উপনিষদকেইখনৰ বিষয়ে সংক্ষেপে লিখা।

5. Explain any one of the following statements : 5
তলৰ যি কোনো এটা উক্তি ব্যাখ্যা কৰা :
(a) अग्निरपि रुद्र उच्यते।
(b) कः कमनो वा। क्रमणो वा।

6. (a) Prepare a note on the Gods whose names
are derived in the 10th Chapter of the
Nirukta. 10
'निकञ्ज'ৰ দশম অধ্যায়ত উপলব্ধ হোৱা দেৱতাসমূহৰ
ব্যুৎপত্তিৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

(5)

Or / অথবা

- (b) Discuss the characteristic features of
प्रजापति, citing his related Mantras after
Nirukta.

'निकञ्ज' অনুসৰি প্ৰজাপতি সম্বন্ধিত মন্ত্রসমূহ উল্লেখ কৰি
তেওঁৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

7. (a) Prepare a note on the Vedic सन्धि. 10
বৈদিক সন্ধিসমূহৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।

Or / অথবা

- (b) Write a short note on the Vedic accents.
বৈদিক স্বৰসমূহৰ বিষয়ে সংক্ষেপে লিখা।
